Formele assessering

Aanbieding: **Kontantbegrotings (50 punte)**

Leerdersboek bladsy 344

Agtergrond inligting

Jy word voorsien met die volgende inligting wat verband hou met Party Dress Shop. Kash Chand is die eienaar. Sy glo dat sy 'n gerekende onderneming opgebou het, en is baie tevrede met die finansiële resultate van haar onderneming, maar haar begroting vir die volgende drie-maande maak haar ongerus.

Sy het jou aangestel om haar advies te gee en te help met 'n strategie om haar kontantvloei te verbeter. Gebruik die gegewe inligting en stel 'n aanbieding op wat die volgende in ag sal neem:

1 Definisie van 'n begroting en 'n verduideliking van begrotingsperiode.
2 Voordele van begroting.
3 Voltooi die Debiteure-invorderingsskedule en die Kontantbegroting
4 Lewer kommentaar op die invordering vanaf debiteure en betalings aan krediteure. Watter strategieë moet die onderneming van gebruik maak?
5 Gebruik die voorbereide Kontantbegroting en bespreek.
- Of die onderneming 'n likiditeitsprobleem sal ondervind gedurende die volgende drie-maande. Verduidelik die hoofrede vir jou antwoord.
- Watter strategieë kan geïmplementeer word om die likiditeitssituasie te verbeter?

6 Bespreek die volgende faktore om te verseker dat effektiewe en betroubare vooruitskattings gedoen kan word:
- transaksies in die verlede
- eksterne faktore
- bestuur
- werklike verpligtinge
- interne beheer en etiese ondernemingspraktyke

Inligting:

KASH PARTY DRESS SHOP
DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE VIR 1 JULIE 20.9 TOT 30 SEPTEMBER 20.9

	Krediet Verkope	Julie	Augustus	September	Debiteurekontrole	Oninbare skulde
Oktober	48 000	32 640				960
November						
Desember						
Januarie						
Totale						

KASH PARTY DRESS SHOP
KONTANTBEGROTING VIR PERIOD 1 JULIE 20.9 AAN 30 SEPTEMBER 20.9

Kontantontvangste	**Julie**	**Augustus**	**September**
Invorderings vanaf debiteure	?	?	?
Kontantverkope	?	?	?
Rente op privaatrekening	100		
Opbrengs van vaste deposito		12 360	
Totale ontvangstes	?	?	?
Kontantbetalings			
Kontantaankope van voorraad	?	?	?
Betalings aan krediteure (vir voorraad)	?	?	?
Lone aan boekhouer	5 200	5 200	5 200
Huuruitgawe	8 500	8 500	9 350
Salarisse aan werknemers	44 000	40 500	43 740
Ander bedryfsuitgawes	8 300	8 900	9 500
Kontant onttrekkings by eienaar	15 000	15 000	15 000
Deposito op nuwe voertuig		35 000	
Paaiement op voertuig			?
Rente op oortrekking		334	23
Totale betalings	?	?	?
Kontantsurplus (tekort)	?	?	?
Banksaldo aan begin van maand	24 000	?	?
Banksaldo aan einde van maand	?	?	?

Addisionele inligting

1. Verkope en Koste van verkope:

	Werklike verkope	**Begrote verkope**	**Koste van verkope**
Junie 20.9	120 000	–	80 000
Julie 20.9	–	105 000	70 000
Augustus 20.9	–	270 000	180 000
September 20.9	–	105 000	70 000

40% van die totale verkope is krediet verkope
Debiteure betaal hulle rekeninge soos volg:

- 30% vereffen hulle rekeninge in dieselfde maand as waarin die kredietverkope plaasgevind het.
- 68% vereffen in die maand na die transaksie plaasgevind het.
- 2% word afgeskryf.

'n Vaste handelsvoorraadvlak word deur die jaar bygehou en word maandeliks vervang.
Aankope van voorraad.

- 70% van voorraad word op krediet aangekoop.
- Krediteure word ten volle betaal in die maand wat volg op die maand waarin die aankope plaasgevind het en kwalifiseer vir 'n 5% karting.

2 Ses voltydse en een deeltydse werkers verdien totale salarisse van R44 000 vir Julie 20.9. Die deeltydse werker, wat R3 500 per maand verdien, sal die onderneming teen die einde van Julie 20.9 verlaat. Salarisse van die oorblywende werknemers sal op 1 September 20.9 aangepas word.

3 'n Voertuig met 'n drawaarde van R48 000 sal teen die drawaarde op 1 Augustus 20.9 ingeruil word vir 'n nuwe voertuig wat R350 000 kos. 'n Deposito van R35

000 sal op 1 Augustus 20.9 betaal word en die saldo van die uitstaande bedrag sal in 10 gelyke paaiemente beginnende op 1 September 20.9, afbetaal word.

4 Die onderneming het 'n oortrekking van R22 860 op 30 November 20.8. Rente word deur die bank bereken (op die vorige maandeinde se saldo's) aan die begin van elke maand. Voorsien vir rente teen die volgende koers (bereken jou antwoorde tot die naaste Rand):

- Ongunstige saldo 18% per jaar.
- Gunstige saldo 5% per jaar.

Taakassesseringsrubriek: Aanbieding

Kriteria	1 punte	2 - 4 punte			
Definisie en begrotings-periode	Definieer kontant-begroting	Definieer kontant-begroting en verduidelik die begrotings periode			
Kriteria	**1-2 punte**	**3-6 punte**			
Voordele van begroting	Verskaf 'n rede.	Verskaf gedetailleerde redes			
Kriteria	**1-2 punte**	**3-4 punte**	**5-6 punte**	**7-8 punte**	**9-10 punte**
Voorbereiding van debiteure-invorderings-skedule en kontant-begroting	Debiteure-invorderings-skedule en kontant-begroting het sommige korrekte bedrae	Debiteure-invorderings-skedule en kontant-begroting is opgestel met tenminste 25% korrekte bedrae.	Debiteure-invorderings-skedule en kontant-begroting is voltooi met tenminste 50% korrekte bedrae.	Debiteure-invorderings-skedule en kontant-begroting is voltooi met tenminste 75% korrekte bedrae.	Debiteure-invorderingsskedule en kontantbegroting is voltooi met korrekte bedrae.
Lewer kommentaar op debiteure en krediteure invordering	Lewer kortliks kommentaar.	Noem en lewer aanvaarbare kommentaar oor verhouding.	Lewer kommentaar en paar voorstelle word genoem.	Lewer kommentaar met met goeie voorstelle.	Lewer kommentaar en met uitstekende voorstelle.
Kriteria	**1-2 punte**	**3-4 punte**	**5-6 punte**	**7-8 punte**	**9-10 punte**
Lewer kommentaar vanaf kontantbegroting rakende likiditeit	Lys likiditeits-probleme en die oorsake in besonderhede.	Lys likiditeits-probleme en oorsake in besonderhede. In staat om oplossings te verskaf.	Lys likiditeits-probleme en oorsake in besonderhede. In staat om paar oplossings te verskaf.	Lys likiditeits-probleme en oorsake in besonderhede. In staat om paar goeie oplossings te verskaf.	Lys likiditeit probleme en oorsake in besonderhede. In staat om paar uitstekende oplossings te verskaf.
Kriteria	**1-2 punte**	**3-4 punte**	**5-6 punte**	**7-8 punte**	**9-10 punte**
Effektiewe en betroubare vooruit-skatting	Ten minste een opmerk-ing gemaak	Lewer kommentaar wat aandui dat leerder bietjie insig het	Lewer kommentaar wat aantoon dat leerder insig het.	Lewer goeie kommentaar wat toon dat die leerder goeie insig het. Wys dat leerder navorsing gedoen het.	Lewer uitstekende kommentaar wat toon dat die leerder goeie insig het. Wys dat leerder baie navorsing gedoen het.
				Totale (uit 50)	

Voorgestelde antwoorde

1 Begrotings

- 'n Begroting is 'n formele geskrewe plan wat 'n onderneming opstel om toekomstige finansiële beplanning te doen.
- Word gebaseer op die doelwitte van die onderneming en is ten doel om te wys hoe daar beplan word om beleid uit te voer sodat die doelwitte bereik kan word.
- Dit beplan vir verwagte inkomste en uitgawes.
- Dit allokeer hulpbronne.
- Dit beheer inkomste en uitgawe.

Die begrotingsperiode

- Die begrotingsperiode sal afhang van die aard en grootte van die onderneming.
- Die volgende word oorweeg:
  - » Langtermynbegroting: voorberei vir topbestuur vir 'n periode van 'n aantal jare. Die beplanning sal insluit kapitaal, finansiering en personeelbehoeftes.
  - » Kort-termynbegroting: voorberei vir 'n periode van een jaar, paar maande of een maand. Hierdie verskaf 'n meer gedetailleerde uitleg van die begrotingsproses. Dit omvat verwagte verkope, koste van verkope, ander inkomste en uitgawes, die kontantvoorhande, verkryging van bates, finansiering van bedryfsbates en terugbetaling van nie-bedryfs- en bedryfslaste.
  - » Medium-termynbegroting: is die skakel tussen die langtermyn- en korttermynbegroting proses. Begrotings is 'n deurlopende proses en veranderinge is afhanklik van ekonomiese toestand van market en die winste van die onderneming.

2 Voordele of budgeting

- Gee onderneming geleentheid om vir toekoms te beplan
- Monitor en verskaf vroeë waarskuwings van potensiële probleme.
- Voorsien korrektiewe maatreëls.

3

KASH PARTY DRESS SHOP

DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE VIR 1 JULIE 20.9 TOT 30 SEPTEMBER 20.9

	Krediet Verkope	Julie	Augustus	September	Debiteurekontrole	Oninbare skulde
Oktober	48 000	32 640	–	–	–	960
November	42 000	12 600	28 560	–	–	840
Desember	108 000	–	32 400	73 440	2 160	–
Januarie	42 000	–	–	12 600	29 400	–
Totale	240 000	45 240	60 960	86 040	31 560	1 800

KASH PARTY DRESS SHOP
KONTANTBEGROTING VIR PERIOD 1 JULIE 20.9 TOT 30 SEPTEMBER 20.9

	Julie 20.9 R	Augustus 20.9 R	September 20.9 R
Kontantontvangste			
Invorderings vanaf debiteure	45 240	60 960	86 040
Kontant verkope	63 000	162 000	63 000
Rente op privaatrekening	100	–	–
Opbrengs van vaste deposito	–	12 360	–
Totale ontvangstes	108 340	235 320	149 040
Kontantbetalings			
Kontantaankope van voorraad	21 000	54 000	21 000
Betalings aan krediteure (vir voorraad)	53 200	46 550	119 700
Lone: boekhouer	5 200	5 200	5 200
Huuruitgawe	8 500	8 500	9 350
Salarisse aan werknemers	44 000	40 500	43 740
Ander bedryfsuitgawes	8 300	8 900	9 500
Kontantonttrekkings deur eienaar	15 000	15 000	15 000
Deposito op nuwe voertuig	–	35 000	–
Paaiement op voertuig	–	-	30 000
Rente op oortrekking	–	334	23
Totale betalings	155 200	213 984	253 513
Kontantsurplus (tekort)	46 860	21 336	(104 473)
Banksaldo teen begin van maand	24 000	(22 860)	(1 524)
Banksaldo teen einde van maand	(22 860)	(1 524)	(105 997)

4 Teen die einde van die 3 maande 'n invordering van R192 240 is vanaf die debiteure verkry.
R31 560 was nog uitstaande en 'n bedrag van R1 800 vir oninbare skuld was aangeteken.
Dit is 'n bekommernis dat slegs 30% betaal word in die eerste maand van verkoop.
Moet debiteure aanmoedig om 'n groter bedrag te betaal in die eerste maand en hulle daarvoor 'n korting aanbied.
Moet rente hef op debiteure wie se rekeninge agterstallig is
Krediteure moet betaal word in die maand wat volg op die aankope, want daarvoor word 5% korting aangebied.
Moet onderhandel om krediteure binne 90 maande te betaal, want 'n groot gedeelte van die aankope vind op krediet plaas.

5 Probleme
- Kontantvloeiprobleme Oortrekking van bank. Die bedrag van R105 997 is tekort is aangeteken vir September teenoor R1 525 in Augustus.
- Uitgawes verhoog en verkope verlaag
- Die aankoop van 'die nuwe voertuig vir R350 000 was die hoofoorsaak van die kontantvloeiprobleme. Nerkers se koste van R40 500 ÷ 6 = R6 750 per maand is ook baie. Moontlik is daar te veel personeel in diens.
- Die boekhouer wat R5 200 verdien, dra ook by tot die kontantvloeiprobleem.

Voorstelle
- Kry Debiteure om 50% vooruit te betaal
- Kash(eienaar) kan 'n addisionele kapitaalbydrae maak
- 'n Lening of oortrekking fasiliteit kan met die bank onderhandel word

- Volgende strategieë om verkope te verbeter
  - » Deur effektiewe advertensies of deur skole te nader(matriekdans) en maatskappye (jaareindfunksies)
  - » Die brutowins persentasie op kosprys kan verhoog word soos wat die feesseisoen nader kom.
- Kash smote bietjie wag met die aankoop van die nuwe voertuig of 'n huurkooptransaksie oorweeg want sodoende sal die paaiement per maand kleiner wees.
- Verminder die onttrekkings uit die onderneming totdat die onderneming 'n meer positiewe kontantvloei toon.

6 Betroubare en weerspieëlende rekords van transaksies van die verlede
Gebruik van vergelykende syfers
Resultate word gereeld gemeet en vergelyk met voorafbepaalde doelwitte
Neem eksterne faktore in ag, bv. verswakkende ekonomiese toestande, inflasie ens.
Neem in ag logiese interne afleidings en werklike toekomstige verpligtinge (bv. lenings, betaal van werkers) in ag.
Interne faktore in ag geneem vir:
- die aankoop van vaste bates
- die aankoop van voorraad
- verkope en debiteure-invorderingsperiode
- aankope en krediteurbetalingsperiode
- finansieringsmetodes en bronne.

Etiese oorwegings – King verslag rakende:
- dissipline
- onafhanklikheid
- verantwoordelikheid
- regverdigheid
- sosiale verantwoordelikheid
- deursigtigheid
- toerekenbaarheid